

ES-SYSTEM
Light is Life

JEDNOSTKOWY RAPORT ROCZNY

R

sporządzony według
międzynarodowych
standardów
sprawozdawczości
finansowej

za 2018 rok

Kraków, 28 marca 2019

Spis treści

List Prezesa Zarządu	3
Sprawozdanie Zarządu z działalności ES-SYSTEM S.A. w 2018 roku	5
1. Omówienie wyników finansowych.....	5
1.1. SPRAWOZDANIE Z DOCHODÓW CAŁKOWITYCH – WYBRANE POZYCJE	6
1.2. SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ.....	6
1.3. PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE	7
1.4. WYBRANE WSKAŹNIKI FINANSOWE	7
1.5. STRUKTURA SPRZEDAŻY.....	8
1.6. PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY.....	8
1.7. ZYSK OPERACYJNY	9
1.8. ZYSK NETTO	9
1.9. ISTOTNE ZDARZENIA I CZYNNIKI MAJĄCE WPŁYW NA WYNIKI FINANSOWE.....	9
1.9.1. Czynniki występujące na rynku krajowym	9
1.9.2. Czynniki występujące na rynku eksportowym	11
2. Pozostałe wydarzenia i czynniki wpływające na wyniki finansowe	13
3. Charakterystyka zewnętrznych i wewnętrznych czynników istotnych dla rozwoju Grupy Kapitałowej, perspektywy rozwoju działalności w okresie następnego roku, z uwzględnieniem elementów strategii rynkowej. Charakterystyka polityki w zakresie kierunków rozwoju Grupy Kapitałowej	14
4. Pozostałe informacje.....	16
5. Znaczące zdarzenia po dniu bilansowym	26
6. Oświadczenie Zarządu.....	27
7. Oświadczenie o stosowaniu ładu korporacyjnego oraz polityce różnorodności.....	27

List Prezesa Zarządu

Szanowni Akcjonariusze i Inwestorzy,

rok 2018 był dla Grupy ES-SYSTEM czasem dalszego rozwoju i budowania pozycji na rynku profesjonalnego oświetlenia zarówno w Polsce jak i za granicą. Dzięki szerokiej współpracy z partnerami biznesowymi, zrealizowaliśmy zakładane cele biznesowe i rynkowe, co przełożyło się na osiągnięte wyniki finansowe i stworzyło perspektywę dalszych wzrostów.

W 2018 roku skonsolidowane przychody ze sprzedaży wzrosły o 1,1% r/r do poziomu 191,7 mln zł. Wzrost przychodów jest pochodną ponad 5% wzrostu sprzedaży w kraju przy niższej koniunkturze za granicą. Wiodące segmenty w sprzedaży ES-SYSTEM w omawianym okresie to oświetlenie architektoniczne i zewnętrzne. EBIT zanotował 27,1% spadku r/r do poziomu 5,6 mln zł, co jest skutkiem wzrostu kosztów operacyjnych. Skonsolidowany zysk netto spółki spadł o 20,2% r/r do poziomu 5,6 mln zł. Stan środków pieniężnych utrzymuje się na stabilnym poziomie i na koniec 2018 roku wyniósł 23 mln zł.

W minionym roku Grupa zrealizowała w kraju wiele projektów oświetleniowych dla obiektów komercyjno-handlowych, biurowych, przemysłowych, ulicznych, edukacyjnych, kulturalnych, a także służby zdrowia i infrastrukturalnych. Na szczególną uwagę zasługują takie realizacje jak: galeria handlowa Forum w Gdańsku oraz galerie Wiatraczna i Promenada w Warszawie, budynki biurowe State Street w Krakowie i BZ WBK we Wrocławiu, muzeum kopalni Guido w Zabrze, iluminacja Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu i biurowca Nowogrodzka Square w Warszawie, oświetlenie tuneli i stacji II linii metra w Warszawie, oświetlenie zakładów produkcyjnych Polbruk w Bydgoszczy i Pratt & Whitney w Rzeszowie oraz NGK Ceramics Polska w Dąbrowie Górniczej.

W ostatnich latach, w związku z wyzwaniami klimatycznymi, oszczędność energii staje się priorytetem wielu przedsiębiorstw i instytucji w Polsce. Efektywność energetyczna to element szerszego spojrzenia na politykę gospodarczą, w której uwzględnia się dwa ogólnosięciowe trendy: redukcję emisji zanieczyszczeń oraz ograniczenie ingerencji w środowisko naturalne. Rośnie liczba i zakres regulacji dotyczących m.in.: jakości powietrza, kontroli emisji zanieczyszczeń i odchodzenia od paliw stałych. Narzędzia tej polityki są bezpośrednio skierowane w stronę poprawy efektywności energetycznej, rozwoju źródeł odnawialnych i energetyki rozproszonej, co oznacza, że do 2030 roku kwestie regulacji wymuszą na zdecydowanej większości podmiotów na rynku dostosowanie do nowych standardów. Władze lokalne wykorzystują energetyczne programy unijne w celu modernizacji oświetlenia w miejscach i budynkach użyteczności publicznej. Efektywne modernizacje pozwalają zredukować koszty energii o 52% w stosunku do instalacji wykorzystujących wysokoprężne źródła rtęciowe i 26% w przypadku źródeł sodowych. Inwestycje w inteligentne systemy oświetleniowe planuje w najbliższym czasie ponad 70% polskich miast. Zainteresowanie inwestorów modernizacją oświetlenia ulicznego i iluminacji może przełożyć się na dalszy wzrost sprzedaży w segmencie oświetlenia zewnętrznego. W związku z coraz większym zainteresowaniem klientów projektami wykorzystującymi najnowsze technologie, możemy spodziewać się również dalszych wzrostów sprzedaży rozwiązań zaawansowanych technologicznie.

W 2018 roku spółka zrealizowała także wiele prestiżowych projektów w Europie i na świecie. Wiodącym rynkiem sprzedaży zagranicznej jest obszar Unii Europejskiej. Na uwagę zasługuje szczególnie Wielka Brytania, gdzie działalność spółki zależnej ES-SYSTEM Lighting UK Ltd. zaowocowała realizacją nowych projektów, w tym m.in. I etapu oświetlenia zakładu przetwórczego Marine Harvest w Szkocji, Queen Margaret University w Edynburgu i University of Highlands and Islands w Inverness. Wzrost sprzedaży na rynku brytyjskim przekroczył 90% r/r. Inne nasze zagraniczne projekty zrealizowane w 2018 roku to m.in.: oświetlenie Ambasady RP w Wilnie, biurowce Z-Tower w Rydze, Biura Belvedere w Paryżu, Uniwersytet Luminy w Marsylii, galeria sztuki Legat w Serbii, Hotel Marriott Invernes w Szkocji, iluminacja hotelu Hillside w Budapeszcie, czy biurowiec Ampriom w Dortmundzie.

W omawianym okresie braliśmy udział w największych targach oświetleniowych Light+Building 2018 we Frankfurcie, gdzie nasze rozwiązanie WHY znalazło się wśród 20 najbardziej innowacyjnych produktów targowych. Spółka prezentowała swoje realizacje i produkty również podczas szeregu innych prestiżowych imprez wystawienniczych, w tym: w Londynie LuxLive i Darc Room oraz Light Middle East w Dubaju, Energy

Expo w Mińsku, Orgatec w Kolonii, a także konferencjach Architect&Work w Wiesbaden i Nantes. Mamy nadzieję, że udział w tych wydarzeniach przełoży się na dynamiczny rozwój spółki na rynkach zagranicznych.

Produkty i realizacje ES-SYSTEM otrzymały w 2018 roku wiele międzynarodowych wyróżnień. Nasz autorski system oświetleniowy WHY był laureatem German Design Award Special 2018. WHY wyróżniono także nagrodą ICONIC AWARDS 2019 Innovative Interior i Commended Interior Luminaire of the Year w konkursie Lux Awards 2018. Dzięki innowacyjnym rozwiązaniom WHY znalazł się wśród 10 innowacji, które są konieczne do zobaczenia podczas targów LuxLive 2018. Nasza technologia CIRCADIAN bazująca na idei Human Centric Lighting, stawiającej człowieka w centrum zainteresowania projektantów oświetlenia, otrzymała Eurocres Active Office AWARD – nagrodę przyznawaną wyróżniającym się rozwiązaniom promującym ruch i zdrowie w miejscach pracy. Jedną z naszych realizacji, Centrum Handlowe Löhr Center w Koblencji, w Niemczech, zajęła trzecie miejsce w prestiżowym konkursie Darc Awards w kategorii „Najlepsze wykorzystanie oświetlenia dekoracyjnego w obiekcie handlowym”. Wyróżnienie to potwierdza pozycję ES-SYSTEM na rynku oświetleniowym, zarówno w obszarze innowacyjnych rozwiązań technologicznych, energooszczędności jak i wzornictwa.

Oświetlenie dzisiaj to rozwiązania przygotowywane na potrzeby konkretnych inwestycji – dopasowane do wymagań wszystkich użytkowników: od inwestora, przez architekta, po ludzi przebywających w oświetlanych pomieszczeniach. ES-SYSTEM jako lider oświetlenia profesjonalnego z wieloletnim doświadczeniem na rynku, wykorzystuje najnowsze technologie, aby dostarczać nowoczesne systemy oświetleniowe do różnorodnych obiektów. Naszą przewagą konkurencyjną jest szybkość i elastyczność produkcji, osiągnięta dzięki zaawansowanym technologicznie możliwościom własnych zakładów produkcyjnych zlokalizowanych w Polsce. Model rozwoju grupy ES-SYSTEM uwzględnia dynamiczne zmiany zachodzące na rynku oświetleniowym.

Segment profesjonalnych systemów oświetleniowych opartych na technologii LED to jeden z filarów strategii Grupy ES-SYSTEM. W 2018 roku wdrożyliśmy szereg nowych tego typu produktów i rozwiązań, co przełożyło się na 78,5% udział oświetlenia LED w sprzedaży grupy. ES-SYSTEM oferuje rozwiązania oświetleniowe w oparciu o sprawdzone i certyfikowane rozwiązania, gwarantujące wysoką jakość urządzeń, potwierdzoną badaniami.

W ramach rozwoju bazy produkcyjnej i budowania przewagi innowacyjnej w branży, w ostatnim roku Grupa dokonała szeregu inwestycji na łączną kwotę 5,4 mln zł, w tym m.in. w maszyny i urządzenia 1,6 mln zł oraz na środki transportu 1,6 mln zł.

Stabilne perspektywy rozwoju to zasługa naszych klientów i partnerów biznesowych, którzy deklarują gotowość do współpracy z ES-SYSTEM, jako firmą o solidnych fundamentach biznesowych i finansowych. GK ES-SYSTEM to dziś wykwalifikowana kadra blisko 900 pracowników. To dzięki ich profesjonalizmowi i poświęceniu w pracy możemy się rozwijać.

W imieniu Zarządu Spółki dziękuję naszym pracownikom, partnerom biznesowym i akcjonariuszom za wspólną pracę w ostatnim roku. Mam nadzieję, że bieżący rok przyniesie dalsze możliwości rozwoju oraz nowe wyzwania w biznesie.

Z poważaniem,
Rafał Gawrylak
Prezes Zarządu ES-SYSTEM S.A.

Wprowadzenie do raportu rocznego

Integralną częścią raportu rocznego są załączniki zawierające:

Załącznik nr 1 – Sprawozdania finansowe ES-SYSTEM S.A.

Załącznik nr 2 – Sprawozdanie biegłego rewidenta z badania

Załącznik nr 3 – Oświadczenie o stosowaniu ładu korporacyjnego w 2018 roku wraz z opisem polityki różnorodności

Sprawozdanie Zarządu z działalności ES-SYSTEM S.A. w 2018 roku

1. Omówienie wyników finansowych

Najważniejsze dane finansowe na dzień 31 grudnia 2018 roku dla ES-SYSTEM S.A. kształtują się następująco¹:

Przychody netto ze sprzedaży: 190,6 mln zł wobec 189,3 mln zł w 2017 roku – wzrost o 0,7% r/r

EBITDA: 1 mln zł wobec 4,6 mln zł w 2017 roku – spadek o 77,8% r/r

EBIT: -1,5 mln wobec 2,2 mln zł w 2017 roku – spadek o 167,4% r/r

Rentowność operacyjna: -0,8% wobec 1,2% w ubiegłym roku

Zysk netto: 4,6 mln zł wobec 1,6 mln zł w 2017 roku – wzrost o 187,6% r/r

Rentowność netto: 2,4%, wobec 0,9% w ubiegłym roku

Stan środków pieniężnych na koniec okresu: 6,1 mln zł wobec 15,4 mln zł na koniec 2017 roku

Istotne zdarzenia i czynniki mające wpływ na wyniki finansowe Spółki:

Wzrost sprzedaży w kraju o 5,1% r/r, umocnienie pozycji na rynku innowacyjnych rozwiązań oświetleniowych.

Dalszy rozwój sprzedaży oświetlenia LED: 9,6% wzrostu przychodów ze sprzedaży opraw LED w stosunku do roku ubiegłego (78,5% udziału w sprzedaży roku 2018 wobec 72,1% udziału w 2017 roku).

Wzrost rentowności sprzedaży. Jednostkowa marża na sprzedaży wzrosła z 30,5% do 32,5%, co zaowocowało wzrostem zysku brutto ze sprzedaży o 4,1 mln zł.

Wzrost kosztów operacyjnych o 12,7% tj. 7,2 mln zł, pochodna m.in. udziału w targach. Udział ten powinien przełożyć się na rozwój spółki za granicą.

¹ Wszystkie dane (jeżeli nie zostanie wskazane inaczej) obejmują okres styczeń-grudzień 2018 r., zaś porównania mówią o dynamice w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego [2017 r.].

1.1. Sprawozdanie z dochodów całkowitych – wybrane pozycje

	4Q 2018	4Q 2017	Zmiana	Zmiana %	2018	2017	Zmiana	Zmiana %
Przychody ze sprzedaży	48 623	53 433	(4 809)	-9,0%	190 600	189 300	1 300	0,7%
Zysk brutto ze sprzedaży	15 682	17 884	(2 202)	-12,3%	61 942	57 808	4 134	7,2%
Koszty operacyjne	18 345	16 447	1 898	11,5%	63 868	56 655	7 212	12,7%
Amortyzacja	655	582	74	12,6%	2 519	2 356	163	6,9%
EBIT	(2 145)	2 039	(4 184)	-205,2%	(1 501)	2 228	(3 728)	-167,4%
<i>jako % przychodów</i>	<i>-4,4%</i>	<i>3,8%</i>	<i>-8,2p.p.</i>		<i>-0,8%</i>	<i>1,2%</i>	<i>-2,0p.p.</i>	
EBITDA	(1 489)	2 621	(4 110)	-156,8%	1 018	4 583	(3 565)	-77,8%
<i>jako % przychodów</i>	<i>-3,1%</i>	<i>4,9%</i>	<i>-8,0p.p.</i>		<i>0,5%</i>	<i>2,4%</i>	<i>-1,9p.p.</i>	
Zysk brutto	(2 660)	1 811	(4 471)	-246,9%	4 326	1 952	2 374	121,6%
Zysk netto	(2 035)	1 463	(3 498)	-239,1%	4 630	1 610	3 020	187,6%
<i>jako % przychodów</i>	<i>-4,2%</i>	<i>2,7%</i>	<i>-6,9p.p.</i>		<i>2,4%</i>	<i>0,9%</i>	<i>1,6p.p.</i>	

1.2. Sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Struktura			
	2018	2017	2018	2017
Aktywa trwałe	93 620	92 182	57,0%	53,1%
Aktywa obrotowe	70 672	81 415	43,0%	46,9%
Kapitał własny	117 954	128 353	71,8%	73,9%
Zobowiązania i rezerwy krótkoterminowe	44 461	43 748	27,1%	25,2%
Zobowiązania i rezerwy długoterminowe	1 876	1 496	1,1%	0,9%
Suma aktywów	164 291	173 597	100,0%	100,0%

W 2018 roku poziom aktywów trwałych zwiększył się o 1,4 mln zł, przede wszystkim ze względu na fakt, że poziom inwestycji w Spółce był wyższy niż amortyzacja. Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych wyniosła 2,2 mln zł i była niższa niż nakłady na te aktywa o 0,8 mln zł. Jednocześnie rozpoznano zwiększenie wartości aktywów z tytułu udzielonych pożyczek o 0,7 mln zł i odroczonego podatku dochodowego o 0,4 mln zł, do poziomu 1,4 mln zł, przy równoczesnym zmniejszeniu długoterminowych aktywów finansowych o 0,5 mln zł (na dzień 30.09.2018 r., wartość udziałów w ES-SYSTEM Projekty Sp. z o.o., została objęta odpisem aktualizującym w kwocie 500 000 zł ze względu na ryzyko utraty wartości).

Na obniżenie poziomu aktywów obrotowych względem 2017 roku (o 10,7 mln zł) największy wpływ miał spadek stanu środków pieniężnych w Spółce (o 9,3 mln zł), salda krótkoterminowych należności i rozliczeń między okresowych (o 9 mln zł) oraz należności z tytułu podatku dochodowego (o 0,9 mln zł), przy wzroście stanu zapasów (o 8 mln zł).

Zmniejszenie kapitału własnego (o 10,4 mln zł) względem 2017 roku jest efektem wypłaty dywidendy w dniu 12 lipca 2018 roku, w wysokości 15 002 272,95 zł, z czego 13 392 714,83 zł zostało przeniesione z kapitału zapasowego Spółki.

Zobowiązania i rezerwy długoterminowe uległy zwiększeniu o 0,4 mln zł, głównie wskutek wyższego poziomu rezerw (o 0,1 mln zł r/r) oraz długoterminowych zobowiązań i rozliczeń międzyokresowych (o 0,2 mln zł r/r), natomiast zobowiązania i rezerwy krótkoterminowe pozostały na poziomie zbliżonym do poziomu z roku ubiegłego.

Łącznie wartość sumy bilansowej była niższa niż na początku okresu o 5%.

1.3. Przepływy pieniężne

	2018	2017	Zmiana %
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej	2 908	6 994	-58%
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej	3 735	(1 830)	304%
Przepływy pieniężne z działalności finansowej	(15 943)	(438)	3537%
Przepływy pieniężne razem	(9 301)	4 726	-297%
Stan środków pieniężnych na koniec okresu	6 127	15 427	-60%

Stan środków pieniężnych na koniec okresu wyniósł 6,1 mln zł, co oznacza spadek o 9,3 mln zł w porównaniu do stanu z końca 2017 roku. Ujemne przepływy z działalności finansowej w 2018 roku były wyższe o 15,5 mln zł niż w 2017 roku, co jest głównie efektem wypłaty w dniu 12 lipca 2018 roku dywidendy w wysokości 15 002 272,95 zł, tj. 0,35 zł na akcję.

Niższe przepływy z działalności operacyjnej pomimo wyższego zysku netto to w głównej mierze pochodną tego, że znaczący wpływ na wynik finansowy miały dywidendy ze spółek zależnych. Dodatkowo odnotowano wzrost stanu zapasów o 8 mln zł, w porównaniu ze wzrostem w wysokości 0,5 mln rok wcześniej. Jednocześnie pozytywny wpływ na przepływy operacyjne miał spadek stanu należności i rozliczeń międzyokresowych o 8,4 mln zł, w porównaniu ze spadkiem w wysokości 0,5 mln zł rok wcześniej.

Przepływy z działalności inwestycyjnej wykazały dodatnie saldo w wysokości 3,7 mln zł, tj. o 5,6 mln zł wyższe niż rok wcześniej. Jest to głównie wynikiem otrzymanych od spółek zależnych dywidend w kwocie 6,5 mln zł. Jednocześnie ujemny wpływ na przepływy z działalności inwestycyjnej miało udzielenie pożyczek spółce zależnej ES-SYSTEM Projekty sp. z o.o. w kwocie 1,25 mln zł. Wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych wyniosły 2,1 mln zł, tj. o 0,9 mln zł więcej niż w roku 2017.

1.4. Wybrane wskaźniki finansowe

	2018	2017
Rentowność aktywów (ROA)	2,7%	0,9%
Rentowność kapitałów własnych (ROE)	3,8%	1,3%
Wskaźnik ogólnego zadłużenia	28,2%	26,1%
Wskaźnik zadłużenia kapitałów własnych	39,3%	35,2%
Wskaźnik płynności bieżącej	1,6	1,9

Wskaźnik płynności szybkiej	1,1	1,6
Cykl rotacji należności	88,9	98,5
Cykl rotacji zobowiązań	83,6	80,5

Wskaźniki rentowności odzwierciedlają wzrost zysku netto r/r. Pomimo nieznacznego obniżenia wskaźników płynności nadal pozostają one na bezpiecznym poziomie. Wskaźnik cyklu rotacji należności uległ obniżeniu, natomiast wskaźnik rotacji zobowiązań uległ nieznacznemu wzrostowi.

Definicje wskaźników finansowych

EBIT – zysk z działalności operacyjnej przed opodatkowaniem i odsetkami.

EBITDA – zysk operacyjny przed opodatkowaniem i odsetkami, powiększony o amortyzację.

Rentowność aktywów (ROA) – stosunek zysku netto spółki do wartości jej aktywów (średni stan w okresie).

Rentowność kapitałów własnych (ROE) – stosunek zysku netto do kapitałów własnych (średni stan w okresie).

Wskaźnik ogólnego zadłużenia – stosunek zobowiązań (długo- i krótkoterminowych) do sumy bilansowej pasywów.

Wskaźnik zadłużenia kapitałów własnych – stosunek zobowiązań (długo- i krótkoterminowych) do kapitałów własnych.

Wskaźnik płynności bieżącej – stosunek aktywów obrotowych do zobowiązań krótkoterminowych.

Wskaźnik płynności szybkiej – stosunek aktywów obrotowych pomniejszonych o zapasy do zobowiązań krótkoterminowych.

Cykl rotacji należności – stosunek należności krótkoterminowych i rozliczeń międzyokresowych (stan średni z końca i początku okresu) do sprzedaży netto razy liczba dni w okresie (365 dni).

Cykl rotacji zobowiązań – stosunek zobowiązań krótkoterminowych (stan średni z końca i początku okresu) do kosztów działalności operacyjnej² razy liczba dni w okresie (365 dni).

1.5. Struktura sprzedaży

	4Q 2018	4Q 2017	Zmiana	Zmiana %	2018	2017	Zmiana	Zmiana %
Kraj	39 241	42 907	(3 666)	-8,5%	155 196	147 702	7 494	5,1%
Udział w sprzedaży ogółem	80,7%	80,3%	0,4p.p.		81,4%	78,0%	3,4p.p.	
Eksport	9 382	10 526	(1 143)	-10,9%	35 404	41 598	(6 194)	-14,9%
Udział w sprzedaży ogółem	19,3%	19,7%	-0,4p.p.		18,6%	22,0%	-3,4p.p.	
Przychody ze sprzedaży	48 623	53 433	(4 809)	-9,0%	190 600	189 300	1 300	0,7%

1.6. Przychody ze sprzedaży

W 4. kwartale 2018 roku ES-SYSTEM S.A. osiągnęła przychody w wysokości 48,6 mln zł, co oznacza spadek o 4,8 mln zł, tj. 9% r/r. Jest to wynikiem zmniejszenia sprzedaży w kraju o 3,7 mln względem 4. kwartału 2017 roku, do poziomu 39,2 mln zł, tj. 8,5% r/r, a także niższej sprzedaży eksportowej, która wyniosła 9,4 mln zł, tj. 10,9% spadku r/r. (o 1,1 mln zł mniej r/r.) W całym 2018 roku przychody Grupy wyniosły 190,6 mln zł, tj. wzrost o 0,7%. Sprzedaż w kraju wzrosła o 7,5 mln zł do poziomu 155,2 mln zł, tj. 5,1% wzrostu r/r, przy spadku sprzedaży eksportowej o 6,2 mln zł, do poziomu 35,4mln zł, tj. 14,9% spadku r/r.

Zysk brutto ze sprzedaży wyniósł 15,7 mln zł w 4. kwartale 2018 roku, co oznacza spadek o 2,2 mln zł, tj. 12,3% względem analogicznego okresu 2017 roku. Narastająco, w całym 2018 roku odnotowano wzrost zysku brutto ze sprzedaży o 4,1 mln zł do poziomu 61,9 mln zł, tj. wzrost o 7,2% r/r.

² Z pominięciem pozostałych kosztów.

W ujęciu procentowym marża ze sprzedaży ogółem w 2018 roku wyniosła 32,5% i była wyższa o 2p.p. względem 2017 roku.

1.7. Zysk operacyjny

EBIT ES-SYSTEM S.A. w 4. kwartale 2018 roku wyniósł -2,1 mln zł, co oznacza spadek o 4,2 mln zł, tj. o 205,2% r/r. EBIT w całym 2018 roku wyniósł -1,5 mln zł, co oznacza spadek o 167,4% r/r wobec 2,2 mln zł w 2017 roku. Koszty operacyjne w całym 2018 roku wyniosły 63,9 mln zł i były wyższe o 7,2 mln zł, tj. 12,7% wzrostu r/r. Jest to głównie efekt wzrostu kosztów świadczeń pracowniczych i kosztów udziału w targach.

Łącznie koszt wynagrodzeń i świadczeń pracowniczych w Spółce ukształtował się na poziomie 37,7 mln zł, tj. o 3,4 mln zł więcej niż przed rokiem (wzrost o 10% r/r). W całym 2018 roku koszty usług obcych wyniosły 15,8 mln zł i wzrosły względem 2017 roku o 2,3 mln zł. Głównymi elementami tej grupy kosztów były prowizje pośredników i przedstawicieli handlowych oraz koszty transportu. Koszty amortyzacji wyniosły 2,5 mln zł i kształtowały się na poziomie wyższym o 0,16 mln zł w porównaniu z rokiem ubiegłym (6,9% wzrostu r/r).

Spółka ES-SYSTEM S.A. osiągnęła 0,4 mln zł zysku na pozostałej działalności operacyjnej, w porównaniu do zysku w wysokości 1,1 mln zł w 2017 roku.

W 2018 roku wynik na działalności finansowej wyniósł 5,8 mln zł i był o 6,1 mln zł wyższy niż w 2017 roku. Największy wpływ na poprawę wyniku miały otrzymane ze spółek zależnych dywidendy (6,5 mln zł), przy wyższych kosztach, głównie wskutek odpisania udziałów w spółce zależnej ES-SYSTEM Projekty sp. z o.o. (0,5 mln zł).

1.8. Zysk netto

W 4. kwartale 2018 roku Spółka odnotowała 2 mln zł straty netto, wobec 1,5 mln zł zysku w analogicznym okresie 2017 roku, tj. spadek o 239,1%. Narastająco w 2018 roku Spółka osiągnęła zysk w wysokości 4,6 mln zł, co oznacza wzrost względem 2017 roku o 3 mln zł, tj. 187,6%. Wzrost zysku netto to pochodna dywidend otrzymanych ze spółek zależnych przy jednoczesnym wzroście kosztów operacyjnych.

1.9. Istotne zdarzenia i czynniki mające wpływ na wyniki finansowe

1.9.1. Czynniki występujące na rynku krajowym

Według wstępnych danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS)³, w 2018 roku produkcja budowlano-montażowa ogółem zrealizowana na terenie kraju przez przedsiębiorstwa budowlane była wyższa o 17,9%, w porównaniu do analogicznego okresu 2017 roku, kiedy notowano wzrost o 12,1%.

Zgodnie z informacjami sygnałnymi Głównego Urzędu Statystycznego (GUS)⁴, dotyczącymi budynków niemieszkalnych, nastąpił spadek o 0,7% powierzchni użytkowej nowych i rozbudowanych budynków oddanych do użytkowania w 2018 roku. Największy udział (44,4%) w oddanej do użytkowania powierzchni miały budynki przemysłowe i magazynowe. Znaczące udziały miały pozostałe budynki niemieszkalne (21,1%) oraz budynki handlowo-usługowe (14,7%). Największe wzrosty oddanej do użytkowania powierzchni odnotowano dla budynków biurowych (30,6% r/r) oraz hoteli i budynków zakwaterowania turystycznego (30,0% r/r). W głównych kategoriach działalności Grupy (budynki przemysłowe, budynki handlowo-usługowe oraz budynki biurowe) odnotowano wzrost oddanych powierzchni w stosunku do 2017 roku.

Sprzedaż krajowa

W 4. kwartale 2018 roku ES-SYSTEM S.A. zanotowała sprzedaż krajową na poziomie 39,2 mln zł, tj. 8,5% spadku r/r. Jest to związane z opóźnieniami w odbiorze towarów zamówionych przez klientów. Znaczna część dostaw zaplanowanych na koniec 2018 roku została przesunięta na 1. kwartał 2019 roku. Pomimo spadku w 4. kwartale, w całym 2018 roku na rynku krajowym zrealizowano sprzedaż na poziomie 155,2 mln zł, wobec 147,7 mln zł w 2017 roku, co oznacza wzrost o 5,1% r/r, zgodnie z oczekiwaniami Zarządu.

³ Dynamika produkcji przemysłowej i budowlano-montażowej w grudniu 2018 r. GUS. Opracowanie sygnałne. 18.01.2019.

⁴ Budownictwo w 2018 r. GUS. Opracowanie sygnałne. 15.03.2019.

Segmenty działalności

Sprzedaż krajową w 2018 roku Grupa realizowała w pięciu segmentach: architektonicznym, zewnętrznym, przemysłowym, awaryjnym oraz sterowania.

W ujęciu segmentowym w 4. kwartale 2018 roku sprzedaż oświetlenia architektonicznego w kraju zanotowała wzrost o 8,9%. Sfinalizowane zostały strategiczne projekty, takie jak: Szpital Uniwersytecki w Krakowie, obiekty biurowe KTW w Katowicach, Equator i Q22 w Warszawie, OFF w Łodzi i BIG w Krakowie, czy Litworowy Staw Hotel i Restauracja w Białce Tatrzańskiej oraz rozbudowa i modernizacja galerii handlowej Janki k/Warszawy. Narastająco, w okresie czterech kwartałów, sprzedaż w segmencie oświetlenia architektonicznego na rynku krajowym wzrosła o 10,9%.

W efekcie przesunięcia realizacji kilku kluczowych inwestycji na 1. kwartał 2019 roku, w oświetleniu przemysłowym w 4. kwartale 2018 roku sprzedaż krajowa spadła o 29,3 % r/r. Spadek związany jest również z wysoką bazą porównawczą (w 4. kwartale 2017 roku sprzedaż była na najwyższym poziomie w historii). Oprawy przemysłowe w 4. kwartale znalazły zastosowanie m. in. w Elektrowni Opole i Zakładzie Produkcyjnym JERRY w Nowej Soli i Bozamet w Siedlcach, Pratt&Whitney w Rzeszowie oraz II linii metra w Warszawie.

W całym 2018 roku sprzedaż krajowa w tym segmencie spadła o 3,6% r/r. Regres ten spowodowany był przesunięciami w planie modernizacji produktów. Wdrożenie nowych systemów oświetleniowych o podwyższonej odporności na niekorzystne warunki środowiskowe, a także wykorzystujących zaawansowane rozwiązania technologii LED, oznaczonych jako XTREME, powinno pozytywnie wpłynąć na sprzedaż w 2019 roku.

W oświetleniu zewnętrznym w 4. kwartale 2018 roku nastąpił spadek sprzedaży o 7,1% r/r, głównie z powodu unieważnienia dużej liczby publicznych postępowań przetargowych. Ma to związek z sytuacją na rynku pracy w sektorze budowlanym, która powoduje, że oferty składane w postępowaniach przetargowych znacząco odbiegają od zakładanych przez inwestorów kosztów, co skutkuje odwołanymi przetargami. Dodatkowo rośnie presja cenowa na rynku opraw zewnętrznych. Przykładowe realizacje w tym segmencie to m.in. oświetlenie uliczne w gminie Piaski (zrealizowane z wykorzystaniem systemu sterowania ZLight), dostawy opraw ulicznych w celach konserwacyjnych dla firmy ENEA, oświetlenie terenu wokół Elektrowni Opole, oświetlenie uliczne w gminie Słupsk oraz lotnisko w Darłowie.

W ujęciu rocznym na rynku krajowym zaobserwowano wzrost sprzedaży oświetlenia zewnętrznego o 3,7% r/r. W nadchodzącym roku spodziewany jest dalszy wzrost sprzedaży opraw zewnętrznych, w szczególności opraw ulicznych. Wprowadzenie do sprzedaży nowej konkurencyjnej oprawy pozwoli na dalsze budowanie przewagi konkurencyjnej w segmencie i realizację kolejnych projektów modernizacji oświetlenia ulicznego wśród jednostek samorządu terytorialnego.

W oświetleniu awaryjnym w 4. kwartale 2018 roku sprzedaż spadła o 2,1% r/r. Oprawy awaryjne znalazły zastosowanie m. in. w następujących realizacjach: blokach Elektrowni Opole, biurowcach – Mogilska Tower w Krakowie, Equator w Warszawie i OFF_Piotrkowska w Łodzi, centrach handlowych – Focus w Bydgoszczy, Solaris w Opolu i Platan w Zabrzu, zakładach przemysłowych - Pratt&Whitney w Rzeszowie, Plast-Met w Olkuszu, a także w hotelarstwie - Deo Plaza w Gdańsku, Prudential Likus i Puro w Warszawie.

W ujęciu rocznym segment oświetlenia awaryjnego wzrósł o 0,9% r/r.

W 2018 roku asortyment w segmencie awaryjnym został poszerzony o dwa nowe certyfikowane systemy tj. LUMI i ARIS, które dzięki swej innowacyjności i planom dalszego rozwoju powinny wpłynąć na umocnienie pozycji Spółki na tym rynku w 2019 roku.

W systemach sterowania w 4. kwartale 2018 roku sprzedaż wzrosła o 31,6% r/r, co jest efektem coraz większego zainteresowania inwestorów zwiększaniem stopy zwrotu z inwestycji dzięki stosowaniu tych rozwiązań. Zastosowanie rozbudowanych systemów sterowania pozwala ograniczyć zużycie energii elektrycznej nawet do 80% w porównaniu do klasycznych, nie zarządzanych, rozwiązań oświetleniowych. Systemy sterowania w 4. kwartale znalazły zastosowanie m. in. w następujących realizacjach: Centrum biznesowe Sagittarius Business House we Wrocławiu; oświetlenie zewnętrzne i iluminacja biurowca Nowogrodzka Square w Warszawie; Galeria handlowa Nowa Stacja w Pruszkowie; Salon samochodowy Mercedes-AMG w Gdańsku; Modernizacja hali produkcyjnej silników i komponentów lotniczych Pratt & Whitney w Rzeszowie; Centrum Symulacji Medycznej Suwałki; Iluminacja Głównej Sztolni Dziedzicznej w Zabrzu; Iluminacja zabytkowego muru przy Placu Podominikańskim w Toruniu.

W ujęciu rocznym sprzedaż w segmencie sterowania wzrosła o 117,4 %.

W roku 2018 realizowane były procesy rozwoju produktowego, które zaowocowały wprowadzeniem na rynek systemów w oparciu o protokół DALI-2, sensorów ruchu, paneli przyciskowych. Nowe, innowacyjne

produkty oraz plany dalszego rozwoju produktowego w 2019 roku pozwalają prognozować wzrosty sprzedaży w segmencie sterowania w kolejnym roku.

Oświetlenie LED

W 4. kwartale 2018 roku sprzedaż rozwiązań LED na rynku krajowym wyniosła 30,2 mln zł., tj. spadek o 11% r/r. W omawianym okresie udział oświetlenia LED w całości sprzedaży krajowej stanowił 77%, wobec 79% w 4. kwartale 2017 roku. Natomiast w 2018 roku Grupa zanotowała wzrost udziału krajowej sprzedaży produktów na bazie LED do 77,4%, z 72,2% udziału w 2017 roku, co oznacza wzrost o 13% r/r.

Perspektywy kolejnego kwartału na rynku krajowym

W oparciu o wyniki 4. kwartału 2018 roku, perspektywy branży oraz poziom zamówień i założenia sprzedaży Zarząd zakłada w 1. kwartale 2019 roku wzrost sprzedaży krajowej na poziomie kilku procent w stosunku do 1. kwartału 2018 roku.

1.9.2. Czynniki występujące na rynku eksportowym

Sprzedaż eksportowa

W 4. kwartale 2018 roku spółka ES-SYSTEM S.A. zanotowała sprzedaż eksportową na poziomie 9,4 mln zł, tj. niższą o 10,9% niż w 4. kwartale 2017 roku. Sprzedaż eksportowa w 4. kwartale 2018 roku stanowiła 19,3% sprzedaży, co oznacza spadek o 0,4 p.p. r/r. W 2018 roku sprzedaż eksportowa wyniosła 35,4 mln zł, tj. 14,9% spadku r/r. Udział sprzedaży eksportowej w 2018 roku wyniósł 18,6% sprzedaży Spółki, co oznacza spadek o 3,4p.p. r/r.

W 4. kwartale 2018 roku Spółka w ramach sprzedaży zagranicznej zakończyła lub kontynuowała realizację poniższych obiektów:

Aula wykładowa Instytutu Biofizyki w Academy of Sciences – Brno, Czechy

Uniwersytet Ghent – Ghent, Belgia

Biurowiec przy Boulevard Melot – Namur, Belgia

WZC Ceres, centrum opieki domowej – Lauwe, Belgia

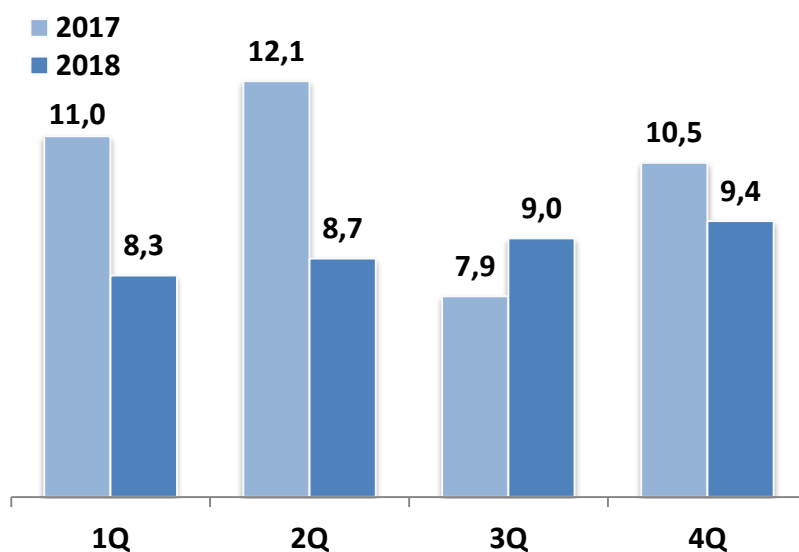
Biurowiec Ampion – Dortmund, Niemcy

Admiral Casino – Sewilla, Hiszpania

SODIC biurowiec – Kair, Egipt

Gulbenkian Foundation, magazyny muzealne – Lizbona, Portugalia

Sprzedaż eksportowa Grupy ES-SYSTEM w latach 2017 i 2018

Segmenty działalności

W ujęciu segmentowym, w 4. kwartale 2018 roku sprzedaż oświetlenia architektonicznego w eksporcie zanotowała wzrost o 25% r/r. Do najciekawszych realizacji zaliczamy biurowiec Ampion w Dortmundzie, dla którego wszystkie dostarczone systemy zostały indywidualnie zaprojektowane. Po raz pierwszy dostarczono

system FX 35 MIX, system CORNER oraz ponad 150 systemów 4000LED w różnych wymiarach. W Belgii w Lauve dostarczono ponad 2500 szt. opraw MODERNA 2 oraz systemy liniowe S 4000 i S 6000. Trzecim ważnym projektem w tym kwartale była kolejna realizacja sieci Admiral Casino w Sewilli. W projekcie wykorzystano między innymi rodzinę opraw dostropowych CAMELEON.

Pomimo bardzo dobrego 4. kwartału nie udało się odrobić spadków z pierwszej części roku. W całym 2018 roku segment oświetlenia architektonicznego w eksporcie spadł o 9%.

W oświetleniu przemysłowym, w 4. kwartale 2018 roku sprzedaż w eksporcie spadła o 29% r/r, co jest pochodną realizacji mniejszej ilości projektów opartych o systemy z tego segmentu. Oprawy przemysłowe w 4. kwartale znalazły zastosowanie na rynku zagranicznym m. in. w następujących realizacjach: fabryka Aljaied w Misurata, Libia, parkingi przy kortach Roland Garros w Paryżu, Centrum Opieki Domowej WZC CERES w Lauwe, Belgia. W ujęciu rocznym sprzedaż w segmencie przemysłowym w eksporcie spadła o 26% r/r.

Ze względu na rosnącą presję cenową na proste rozwiązania oświetleniowe coraz trudniejsze jest realizowanie w eksporcie tradycyjnej sprzedaży transakcyjnej. Klienci zagraniczni szukają partnerów, z którymi można z większym powodzeniem realizować sprzedaż specyfikacyjną, bardziej efektywną dla oferowania specyficznych produktów i rozwiązań.

W segmencie oświetlenia zewnętrznego w 4. kwartale nastąpił wzrost sprzedaży o 36% r/r. W tym okresie zakończono realizację modernizacji oświetlenia ulicznego w miejscowości Kocin w Czechach oraz zrealizowano projekt oświetlenia iluminacyjnego Admiral Casino w Sewilli.

W ujęciu rocznym zaobserwowano wzrost sprzedaży wynoszący 64%, co jest efektem głównie wprowadzenia opraw ulicznych na nowe rynki zbytu. Największe dostawy zostały zrealizowane do partnerów biznesowych w Izraelu oraz Czechach.

W oświetleniu awaryjnym w 4. kwartale 2018 roku sprzedaż spadła o 35% r/r. Część znaczących realizacji w tym segmencie została przeniesiona na początek 2019 roku.

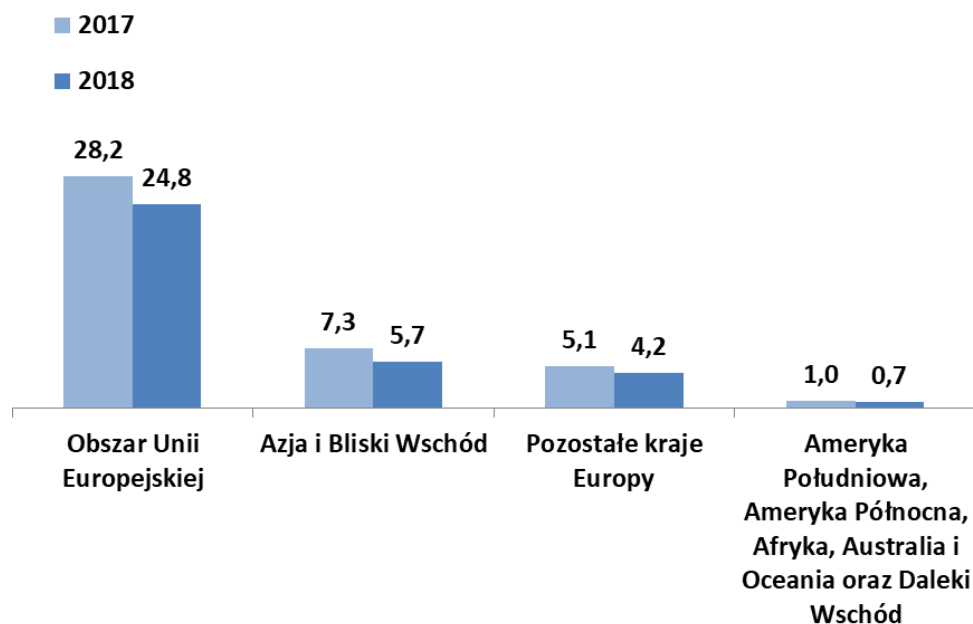
W ujęciu rocznym sprzedaż w segmencie spadła o 7% r/r, co jest pochodną mniejszej ilości dużych inwestycji w zakresie oświetlenia awaryjnego, realizowanych w eksporcie. Obserwowany jest wzrost zainteresowania wersjami awaryjnymi opraw z podstawowej oferty.

Zarówno systemy awaryjne jak i sterowania w 4. kwartale znalazły zastosowanie m. in. w: Casino Admiral w Sewilli, fabryce Aljaied w Misurata, Libia.

W ujęciu rocznym wartość sprzedaży w segmencie sterowania spadła o 19%.

Oświetlenie LED

W 4. kwartale 2018 roku sprzedaż eksportowa rozwiązań LED wyniosła 7,7 mln zł, tj. wzrost o 9%, natomiast udział oświetlenia LED w całości sprzedaży eksportowej stanowił 82,4%, wobec 67,7% w 4. kwartale 2017 roku. W 2018 roku sprzedaż eksportowa rozwiązań LED wyniosła 29,5 mln zł, tj. 1% spadku r/r. Udział oświetlenia LED w całości sprzedaży eksportowej stanowił 83,2%, wobec 71,6% w 2017 roku.

Struktura geograficzna sprzedaży eksportowej Grupy ES-SYSTEM w latach 2017 i 2018

W 4. kwartale były kontynuowane prace nad promocją marki ES-SYSTEM na rynkach zagranicznych, poprzez prezentację nowości w ofercie na międzynarodowych targach w Londynie oraz we współpracy z partnerami biznesowymi, w Singapurze i Niemczech.

Działalność spółki zależnej ES-SYSTEM Lighting UK Ltd. zaowocowała realizacją nowych projektów, w tym m.in. Queen Margaret University w Edynburgu i University of Highlands and Islands w Inverness. Wzrost sprzedaży na rynku brytyjskim przekroczył 90% r/r.

Perspektywy kolejnego kwartału na rynku eksportowym

Na podstawie bieżącego portfela zamówień Zarząd spodziewa się w 1. kwartale 2019 roku sprzedaży na porównywalnym poziomie r/r oraz utrzymania tendencji wzrostowej udziału w całości sprzedaży oświetlenia LED i inteligentnych systemów sterowania. Równocześnie dywersyfikacja oraz ilość projektów będących w fazie opracowywania na różnych rynkach stanowią dobry prognostyk sprzedaży na 2019 rok.

2. Pozostałe wydarzenia i czynniki wpływające na wyniki finansowe**Informacje dotyczące wypłaconej lub zadeklarowanej dywidendy**

17 maja 2018 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie podjęło uchwałę w przedmiocie wypłaty dywidendy. Łączna kwota dywidendy wyniosła 15 002 272,95 zł, tj. 0,35 zł na akcję i obejmowała:

- całość zysku za rok obrotowy 2017 w kwocie 1 609 558,12 zł
- kwotę 13 392 714,83 zł przeniesioną z kapitału zapasowego Spółki

Dywidenda została wypłacona 12 lipca 2018 roku.

Zmiany w strukturze Emitenta

W roku 2018 nie wystąpiły zmiany w strukturze Grupy Kapitałowej ES-SYSTEM.

Zmiany w składzie organów zarządzających i nadzorujących

17 maja 2018 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie ES-SYSTEM S.A. powołało na członków Rady Nadzorczej VIII kadencji: Panią Bożenę Ciupińską – Przewodniczącą RN, Pana Bogusława Piłszczka, Pana Jacka Wysockiego, Pana Radosława Wojciechowskiego, Pana Arkadiusza Chojnackiego, Pana Pawła Jagusia oraz Pana Michała Gargula.

Rada Nadzorcza na posiedzeniu 17 maja 2018 roku powierzyła funkcję Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej

p. Bogusławowi Pilszczowi oraz sekretarza Rady Nadzorczej p. Radosławowi Wojciechowskiemu. Rada Nadzorcza powołała również Komitet Audytu w składzie: Arkadiusz Chojnacki - członek niezależny, Przewodniczący KA, Paweł Jaguś – członek niezależny, Michał Gargul – członek niezależny.

3. Charakterystyka zewnętrznych i wewnętrznych czynników istotnych dla rozwoju Grupy Kapitałowej, perspektywy rozwoju działalności w okresie następnego roku, z uwzględnieniem elementów strategii rynkowej. Charakterystyka polityki w zakresie kierunków rozwoju Grupy Kapitałowej

Otoczenie i tendencje rynkowe

⁵Na koniec 2018 roku, przedsiębiorstwa pozytywnie oceniły swoją sytuację ekonomiczną, wskazując na stabilizację finansową. Wśród sygnalizowanych problemów przedsiębiorstwa wskazały na rosnące koszty, problemy ze znalezieniem kadry pracowniczej oraz zmiany prawne. Zgodnie z szacunkami Głównego Urzędu Statystycznego tempo wzrostu produktu krajowego brutto w 2018 roku wyniosło 5,1% i było najwyższe od jedenastu lat. W 2019 roku oczekiwane jest obniżenie dynamiki wzrostu produktu krajowego brutto. Korzystnie oceniony został popyt, którego prognozy na początek 2019 roku również są dobre, choć w przypadku eksportu wykazują wyraźną tendencję spadkową. W ostatnich miesiącach 2018 roku osłabiła się tendencja wzrostowa cen produkcji w przemyśle, jednak możliwe jest ponowne przyspieszenie wzrostu cen produkowanych wyrobów oraz zaopatrzenia w 2019 roku. W IV kw. 2018 roku, wzrosła liczba przedsiębiorstw sygnalizujących nasiloną presję płacową i problem braku wykwalifikowanych pracowników. Prognozy dotyczące 2019 roku wskazują na planowane podniesienie przeciętnego wynagrodzenia oraz wielkości zatrudnienia.

⁶Spśród składników popytu krajowego najwyższą dynamiką w 2018 roku odznaczały się wydatki inwestycyjne. Przewiduje się, że w 2019 roku tempo wzrostu nakładów brutto na środki trwałe będzie niższe. Najszybciej rozwijającym się sektorem gospodarki w 2018 roku było budownictwo. Wynika to głównie z realizacji projektów infrastrukturalnych oraz korzystnej koniunktury w budownictwie mieszkaniowym. Oczekuje się, że dobra sytuacja w sektorze budownictwa utrzyma się również w 2019 roku.

Perspektywy rozwoju w 2019 roku

Zwiększanie udziału w sprzedaży na obsługiwanych rynkach, innowacyjność oraz rozwój technologii LED są w dalszym ciągu kluczowymi elementami rozwoju dla Grupy w 2019 roku. Na koniec 2018 roku udział rozwiązań technologii LED w ES-SYSTEM wzrósł o 6,4 p.p., osiągając 78,5% sprzedaży ogółem, w porównaniu do 72,1% w 2017 roku.

Strategia produktowa ES-SYSTEM zakłada, że w okresie 5+ lat Grupa powinna być operacyjnie skupiona na zdolności do realizacji zaawansowanych technicznie, dopasowanych funkcjonalnie i wzorniczo instalacji oświetleniowych, wpisujących się w trendy związane z budowaniem komfortu oświetleniowego dla jej użytkowników, przy jednoczesnym uwzględnieniu kreowania pozytywnego wpływu na środowisko, w ramach dostarczania rozwiązań efektywnych energetycznie. Realizacja tej strategii oznacza potrzebę kształtowania odpowiednich rozwiązań sprzętowych w zakresie opraw i systemów zarządzania oświetleniem, przy równoczesnym budowaniu kompetencji w zakresie obsługi projektowej i serwisowej instalacji oświetleniowych.

Grupa, działając jako integrator w zakresie instalacji oświetleniowych, oprócz standardowego produktu nadal będzie dostarczała rozwiązania oświetleniowe odpowiadające indywidualnym potrzebom klientów.

Grupa ES-SYSTEM będzie kontynuowała politykę rozwoju efektywności opraw na bazie LED wraz z zaawansowanymi systemami sterowania, które pozwalają znacznie ograniczyć zużycie energii. Wykorzystując główne trendy rozwoju inteligentnych systemów oświetleniowych oraz technologii LED, ES-SYSTEM koncentruje się również na jakości światła. Linia opraw CIRCADIAN pozwala osiągnąć zbliżone spektrum światła sztucznego do naturalnego, występującego w poszczególnych porach roku czy porach dnia. Dodatkowo, dzięki stosowaniu aplikacji sterowania oraz indywidualnemu podejściu do projektu, możliwe jest kreowanie oświetlenia zgodnego z potrzebami człowieka (Human Centric Lighting). Zarząd spółki ES-SYSTEM zakłada, że wzrost świadomości z zakresu możliwości jakie daje oświetlenie LED, przełoży się na to, że projekty wykorzystujące ideę zdrowego światła będą coraz bardziej popularne.

⁵ NBP, Nr 01/19 (styczeń 2019 r.), Szybki Monitoring NBP Analiza sytuacji sektora przedsiębiorstw

⁶ Instytut Prognoz i Analiz Gospodarczych, Nr 1/2019 (101), Stan i prognoza koniunktury gospodarczej

Aby rozwiązania, które spółka oferuje swoim klientom były zgodne z ideą Human Centric Lighting (HCL) i najnowszą wiedzą w tym zakresie, firma ściśle współpracuje z różnymi ośrodkami badawczymi, gdzie dokonuje się analizy wpływ światła na człowieka. Spółka nawiązała współpracę m.in. z dr Kathariną Wulff z Instytutu Chronobiologii i Snu Uniwersytetu Oksfordzkiego w Wielkiej Brytanii, która opisała jedną z opraw wyposażoną w system CIRCADIAN jako produkt najbardziej zaawansowany technologicznie. Rozwiązanie ES-SYSTEM wyróżnia się wykorzystaniem najnowszych diod z widmowym rozkładem mocy zbliżonym do światła słonecznego i z regulacją intensywności świecenia w zależności od natężenia światła dziennego.

Natomiast dr nauk medycznych, Timo Partonen z Państwowego Instytutu Zdrowia i Pomocy Społecznej w Finlandii stwierdził, że światło emitowane przez oprawy ES-SYSTEM wyposażone w technologię CIRCADIAN wspierają leczenie zaburzeń nastroju, zaburzeń depresyjnych zależnych od zmian pór roku, a także zaburzeń związanych z okołodobowym rytmem życia człowieka.

W 2019 roku ES-SYSTEM nadal będzie kontynuować współpracę z Krakowskim Parkiem Technologicznym – specjalną strefą ekonomiczną, na terenie której zlokalizowany jest zakład nowych technologii ES-SYSTEM NT w Dobczycach. Spółka pełni rolę partnera wspierającego program KPT ScaleUp, którego celem jest wsparcie rodzimych startupów, pracujących nad innowacjami technologicznymi. Dla Spółki jest to okazją do pozyskania potencjalnych dostawców technologii lub zaawansowanych rozwiązań.

Planowane na 2018 rok wydatki inwestycyjne w wysokości 9 mln zł zostały zrealizowane na poziomie 5,4 mln zł głównie na maszyny i urządzenia oraz środki transportu. Łączna wartość inwestycji w 2019 roku planowana jest na poziomie 8 mln zł i dotyczy przed wszystkim nakładów w zakładach produkcyjnych. W ramach inwestycji Grupa planuje zakup nowych maszyn i urządzeń.

W związku z decyzją Warmińsko-Mazurskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A. w sprawie udzielenia ES-SYSTEM Wilkasy sp. z o.o. wsparcia na nową inwestycję z terminem realizacji do 31 grudnia 2026 r.), Spółka ES-SYSTEM Wilkasy sp. z o.o. planuje w 2019 roku wydatki inwestycyjne w kwocie 3,5 mln zł, w tym przede wszystkim na maszyny i urządzenia oraz wykonanie narzędzi specjalnych do produkcji nowych typów opraw.

Spółka będzie kontynuowała działalność w dotychczasowych segmentach:

- architektonicznym – planowany rozwój systemów oświetlenia biurowego, liniowego i technologii Circadian
- przemysłowym – dywersyfikacja istniejących systemów pod kątem efektywności ekonomicznej i energetycznej, z uwzględnieniem podwyższonej odporności na warunki środowiskowe
- zewnętrznym – planowane wdrożenie nowego systemu oświetlenia ulicznego i rodziny naświetlaczy
- awaryjnym – planowane wprowadzenie do sprzedaży nowych linii opraw awaryjnych i uawaryjnionych, nad którymi trwały intensywne prace w 2017 i 2018 roku. Kontynuacja działań związanych z pozyskiwaniem nowych oraz utrzymaniem obecnych świadectw dopuszczenia.
- sterowania – dalszy rozwój systemów oświetlenia inteligentnego

Kontynuowany jest wzrost udziału projektów modernizacyjnych w całkowitej liczbie realizacji ES-SYSTEM w kraju. Grupa realizuje coraz więcej projektów oświetleniowych w obiektach modernizowanych i rozbudowywanych. Według danych ES-SYSTEM na połowę marca 2019 roku wartość zleceń modernizacyjnych planowanych na bieżący rok, na rynku krajowym stanowiła około 35% wszystkich zleceń (dla porównania w analogicznym okresie: 2018 roku – 30%, 2017 roku - 25%, a w 2016 – ok. 22%). Spółka spodziewa się dalszych wzrostów w tym obszarze rynku.

W 2019 roku Zarząd planuje dalszy rozwój sprzedaży na dotychczasowych rynkach eksportowych. Umacnianie pozycji na rynkach zagranicznych będzie realizowane w oparciu o rozwój kontaktów biznesowych i sieci przedstawicieli handlowych oraz poprzez udział w wybranych wydarzeniach branżowych. W planach są dalsze działania marketingowe, w szczególności udział w targach Materials & Light w Paryżu, Light Middle East w Dubaju oraz konferencjach Darc Room w Londynie i Konwent PLDC w Rotterdamie.

W 1. kwartale 2019 roku spółka spodziewa się kilkuprocentowego wzrostu sprzedaży r/r na rynku krajowym. W eksporcie w 1. kwartale 2019 roku Zarząd spodziewa się sprzedaży na porównywalnym poziomie r/r oraz utrzymania tendencji wzrostowej udziału w całości sprzedaży oświetlenia LED i inteligentnych systemów sterowania.

4. Pozostałe informacje

Opis istotnych czynników ryzyka i zagrożeń, z określeniem, w jakim stopniu Grupa Emitenta jest na nie narażona.

Czynniki zewnętrzne

Ryzyko związane z sytuacją społeczno-ekonomiczną w Polsce i Europie

Polska

Negatywne zmiany bądź niepewność w otoczeniu makroekonomicznym generują ryzyko dla prowadzonej przez Grupę działalności gospodarczej, mając bezpośredni wpływ na wyniki finansowe. Obserwowalna zależność pomiędzy wynikami finansowymi Grupy, a czynnikami związanymi z sytuacją makroekonomiczną Polski pozwala scharakteryzować najważniejsze z nich:

- koniunktura gospodarcza
- kondycja sektora budowlanego
- poziom inwestycji prywatnych i publicznych
- efektywne wykorzystanie funduszy unijnych.

Poziom koniunktury gospodarczej, kondycja sektora budowlanego, a w szczególności inwestycje w środki trwałe stanowią bezpośredni czynnik popytowy na oferowane przez Grupę produkty. Poziom inwestycji budowlanych określany przez GUS jako produkcja budowlano-montażowa również jest jednym z głównych czynników bezpośrednio determinujących sprzedaż Grupy. W 2018 roku budownictwo było najszybciej rozwijającym się sektorem gospodarki. Wartość dodana w budownictwie w 2018 roku wzrosła o 17% (11,5% w 2017 roku), podczas gdy produkcja sprzedana budownictwa wzrosła o 17,9% (12,1% w 2017 roku). Tak szybki wzrost wynika z dobrej koniunktury w branży, zwłaszcza w budownictwie mieszkaniowym. W dalszym ciągu odrabiane były również efekty spadków produkcji budowlano-montażowej z 2016 roku. Sytuacja taka utrzyma się także w 2019 roku, kiedy to, pomimo spadku tempa wzrostu, budownictwo pozostanie najszybciej rozwijającym się sektorem gospodarki, co jest pozytywną prognozą dla działalności prowadzonej przez Grupę.

Europa

Stosunkowo niski poziom eksportu w porównaniu z firmami konkurencyjnymi zmniejsza ekspozycję Grupy na ryzyko społeczno-ekonomiczne z zagranicy. Wszelkie czynniki ekonomiczne w krajach, do których Grupa realizuje istotną sprzedaż pozostają na stabilnym poziomie, nie zwiastując wzrostu omawianego ryzyka.

Ryzyko związane z rynkiem, na którym działa Grupa Emitenta

Branża sprzętu oświetleniowego, w której działa Grupa Emitenta silnie uzależniona jest od koniunktury gospodarczej, a w szczególności od kondycji branży budowlanej w Polsce i Europie. Czynniki takie jak tempo wzrostu gospodarki oraz nakłady inwestycyjne na środki trwałe przekładają się na sytuację finansową oraz wyniki Grupy Emitenta. Niższe tempo wzrostu gospodarczego oraz poziomu inwestycji, podwyżki podatków i stóp procentowych mogą negatywnie wpłynąć na sektor dóbr inwestycyjnych, a tym samym na działalność, wyniki, sytuację finansów oraz perspektywy rozwoju Grupy Emitenta. Podobnie jak w Polsce, również na innych rynkach działania Grupy, branża oświetleniowa w znaczący sposób związana jest z sytuacją ekonomiczną gospodarki danego regionu. Negatywne zmiany w zakresie wzrostu gospodarczego mogą ograniczyć potencjalne możliwości rozwoju działalności Grupy Emitenta na tych rynkach, dotyczą one jednak wszystkich podmiotów na rynku.

Ryzyko związane z konkurencją ze strony innych podmiotów

Na wyniki finansowe osiągane przez Grupę Emitenta duży wpływ ma polityka cenowa oraz strategia sprzedażowa firm konkurencyjnych. Działania Grupy Emitenta koncentrują się na powiększaniu przewagi konkurencyjnej poprzez wysoką jakość produktów, oferowanie kompleksowych i elastycznych rozwiązań oraz projektowanie własnych nowoczesnych rozwiązań z użyciem zaawansowanych technologii. Poprzez efekty skali Grupa umacnia swoją pozycję na rynku względem mniejszych konkurentów.

Obecnie w Polsce działają niemal wszystkie znaczące europejskie firmy oświetleniowe, co wpływa na zaostrzenie konkurencji, w szczególności na rynku opraw oświetleniowych i lamp. Należy zauważyć, iż coraz większe znaczenie w wyborze oferty odgrywa cena, co skutkuje spadkiem marż dla podmiotów z branży.

Konsolidacja i koncentracja kapitałowa firm konkurencyjnych w sektorze stanowi jeden z elementów konkurencji i może wpływać na wyniki finansowe, jak i perspektywy rozwoju Grupy Emitenta.

Ryzyko walutowe

Spółki należące do Grupy Kapitałowej Emitenta w odniesieniu do części obrotu realizowanego na rynkach międzynarodowych są narażone na ryzyko zmian kursów walutowych. Ryzyko takie powstaje w wyniku dokonywania przez Spółkę Emitenta sprzedaży, a przez spółki produkcyjne zakupów w walutach innych niż PLN – głównie w EUR i USD. W ramach Grupy Kapitałowej ryzyko niwelowane jest na drodze transakcji walutowych zawieranych pomiędzy spółkami z Grupy.

Czynniki wewnętrzne

Ryzyko związane z sezonowością sprzedaży

Całą wartość przychodów ze sprzedaży Grupa Emitenta generuje na rynku sprzętu oświetleniowego, na którym występuje charakterystyczna dla całej branży sezonowość sprzedaży. Większość prac wykończeniowych, budowanych oraz remontowych prowadzona jest w sezonie jesienno-zimowym - w związku z powyższym, przychody ze sprzedaży Grupy Emitenta są zwykle najniższe w pierwszym kwartale, a zdecydowany ich wzrost następuje w drugim półroczu.

Grupa Emitenta organizacyjnie oraz funkcjonalnie przygotowana jest do funkcjonowania w takich warunkach. Dynamiczne systemy wynagrodzeń, sezonowość zatrudnienia, odpowiednia gospodarka mocami produkcyjnymi oraz zapasami produktów i półproduktów pozwalają na łagodzenie skutków sezonowości rynków zbytu. Wzrost eksportu i kierowanie dostaw w różne regiony świata, o różnych cyklach sezonowości lub jej braku pozwalają na dywersyfikację oraz redukcję poziomu ryzyka.

Ryzyko związane z działalnością firm konkurencyjnych z Dalekiego Wschodu

Producenci azjatyccy nieustannie poszerzają sferę swojej działalności, stanowiąc coraz groźniejszą konkurencję na rynkach zbytu Grupy Kapitałowej Emitenta. Do tej pory cechą charakterystyczną wyrobów z Dalekiego Wschodu była zdecydowanie niższa cena oraz jakość w porównaniu z produktami europejskimi bądź amerykańskimi. Tendencje te ulegają jednak zmianie – po wypracowaniu rozpoznawalności na rynku europejskim azjatyccy producenci rozpoczęli szeroko zakrojoną ekspansję, inwestując już nie tylko w sieć dystrybucji, ale i środki trwałe oraz moce produkcyjne, nierzadko lokalizując swoje placówki w Europie. Dodatkowo, poprzez pozyskiwanie zaawansowanych technologii, produkty oferowane przez azjatyckich producentów są coraz lepsze jakościowo. Stanowi to spore zagrożenie dla wielu firm posiadających w swojej ofercie tańsze cenowo produkty.

W celu zmniejszenia ryzyka Grupa Emitenta stale inwestuje w rozwój nowoczesnych oraz zaawansowanych technologicznie produktów, skupiając swoją aktywność właśnie w tych segmentach rynku. Równolegle prowadzone są prace nad wybranymi kluczowymi produktami realizowanymi w długich seriach, dla których optymalizacja konstrukcji, metod produkcji oraz zastosowane parametry energetyczne pozwalają na efektywne konkurowanie cenowe i jakościowe z produktami z Dalekiego Wschodu.

Ryzyko związane z toczącymi się postępowaniami procesowymi o dużym znaczeniu

Nie dotyczy.

Informacje o podstawowych produktach, towarach lub usługach wraz z ich określeniem wartościowym i ilościowym oraz udziałem poszczególnych produktów, towarów i usług (jeżeli są istotne) albo ich grup w sprzedaży Grupy Emitenta ogółem, a także zmianach w tym zakresie w danym roku obrotowym.

Struktura asortymentowa przychodów ze sprzedaży w tys. zł.:

	2018	2017	2016
Przychody ze sprzedaży	190 600	189 300	180 087
Oświetlenie architektoniczne	77 078	73 171	70 414
Oświetlenie przemysłowe	50 036	54 188	50 836
Oświetlenie zewnętrzne	34 495	31 249	29 934
Oświetlenie awaryjne	17 881	17 888	17 762
Sterowanie	2 439	1 273	852
Akcesoria różne	4 499	4 787	6 308
Przychody ze sprzedaży usług	4 172	6 745	3 981

Segmentacja przychodów ze sprzedaży wg głównych kanałów dystrybucji w tys. zł.:

	4Q 2018	4Q 2017	Zmiana	2018	2017	Zmiana
Odbiorcy hurtowi	14 637	17 446	(2 809)	55 716	53 175	2 541
Udział w sprzedaży ogółem	30,1%	32,7%	-2,5p.p.	29,2%	28,1%	1,1p.p.
Odbiorcy inwestycyjni i wykonawcy	33 986	35 986	(2 000)	134 884	136 124	(1 240)
Udział w sprzedaży ogółem	69,9%	67,3%	2,5p.p.	70,8%	71,9%	-1,1p.p.
Przychody ze sprzedaży	48 623	53 433	(4 809)	190 600	189 300	1 300

Struktura rzeczowa przychodów ze sprzedaży w tys. zł.:

	2018	2017	2016
Przychody ze sprzedaży	190 600	189 300	180 087
Produktów	2 293	8 182	5 277
Usług	4 172	6 745	3 981
Towarów i materiałów	184 134	174 373	170 829

Informacje o rynkach zbytu, z uwzględnieniem podziału na rynki krajowe i zagraniczne, oraz informacje o źródłach zaopatrzenia w materiały do produkcji, towary i usługi, z określeniem uzależnienia od jednego lub więcej odbiorców i dostawców, a w przypadku, gdy udział jednego odbiorcy lub dostawcy osiąga co najmniej 10% przychodów ze sprzedaży ogółem – nazwy (firmy) dostawcy lub odbiorcy, jego udział w sprzedaży lub zaopatrzeniu oraz jego formalne powiązania z Emitentem.

Dominującym rynkiem zbytu ES-SYSTEM S.A. jest rynek krajowy, na który przypadło w 2018 roku 81,2% przychodów ze sprzedaży ogółem. Na rynku krajowym głównymi klientami Spółki są firmy wykonawcze elektroinstalacyjne i ogólnobudowlane (generalni wykonawcy), inwestorzy, sieci hurtowe i hurtownie. ES-SYSTEM S.A. dąży do utrzymywania równowagi pomiędzy sprzedażą w segmencie inwestycji i dystrybucji (hurtu) przy wzroście sprzedaży eksportowej. Większość sprzedaży eksportowej Grupy Kapitałowej Emitenta w 2018 roku stanowiła sprzedaż do krajów Unii Europejskiej oraz obszaru Azji i Bliskiego Wschodu.

Grupa Kapitałowa ES-SYSTEM realizuje aktywną politykę zaopatrzeniową, kierując się przede wszystkim kryteriami jakości w wyborze dostawców materiałów i komponentów do bieżącej produkcji. Zdecydowana większość dostaw pochodzi od bezpośrednich producentów, z którymi wiąże Grupę Kapitałową Emitenta wieloletnie, sprawdzone relacje handlowe.

Relacje z dostawcami oraz ich struktura wynika bezpośrednio z długofalowej strategii biznesowej dopasowanej do szybko zmieniającego się otoczenia oraz organizacji procesu produkcji. Największe zakupy realizowane są w firmach o uznanej renomie na rynku oświetleniowym, które współpracują z Grupą Kapitałową co najmniej od kilku lat.

Portfel dostawców materiałów jest bardzo dobrze zdywersyfikowany i dla wszystkich kluczowych komponentów do produkcji Grupa Kapitałowa posiada przynajmniej dwóch sprawdzonych długoletnich partnerów. Nie zachodzi niebezpieczeństwo uzależnienia się od konkretnego podmiotu, przestoju wynikającego z problemów z produkcją bądź dostępnymi mocami produkcyjnymi. Dostawcy podlegają okresowej kwalifikacji zgodnie z procedurami ISO. Jeśli dostawca przejdzie pozytywnie procedurę weryfikacji, uzyskuje status dostawcy kwalifikowanego dla Grupy Kapitałowej. Jest to równoważne z dopuszczeniem takiego dostawcy do przeprowadzania transakcji handlowych z Grupą Kapitałową ES-SYSTEM.

W 2018 roku w ES-SYSTEM S.A. nie wystąpiła sprzedaż ani zakup dla jednego podmiotu przekraczająca 10% przychodów ze sprzedaży.

Informacje o zawartych umowach znaczących dla działalności Grupy Emitenta, w tym znanych umowach zawartych pomiędzy akcjonariuszami (wspólnikami), umowach ubezpieczenia, współpracy lub kooperacji.

Umowy ubezpieczeniowe ES-SYSTEM S.A.:

- Polisa obrotowa z dnia 09 kwietnia 2014 roku nr IN/K/KE/PO/N/00012239/2014 zawarta z Korporacją Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A., której przedmiotem jest ubezpieczenie należności eksportowych, nierynkowych, przysługującym spółce od dłużników, którym korporacja przyznała limity kredytowe z terminem obowiązywania od 1 czerwca 2014 roku zawarta na czas nieokreślony.
- Polisa ubezpieczenia ryzyka kredytu kupieckiego z dnia 5 maja 2015 roku nr 710845 zawarta z Towarzystwem Ubezpieczeń Euler Hermes S.A. w Warszawie, której przedmiotem jest ubezpieczenie należności handlowych w obrocie krajowym i zagranicznym od dłużników, którym Towarzystwo przyznało limity kredytowe z terminem obowiązywania od 1 maja 2015 roku. Polisa została zawarta na okres jednego roku i podlega automatycznemu przedłużeniu na kolejny rok, o ile żadna ze stron, najpóźniej na 2 miesiące przed upływem bieżącego roku ubezpieczenia, nie dokona jej wypowiedzenia. W dniu 11 lipca 2016 roku umowa została przedłużona na okres od 1 lipca 2016 roku do 31 grudnia 2017 roku. W dniu 16 stycznia 2018 roku umowa została ponownie przedłużona na okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku.
- Polisa Ubezpieczenia Szkód Powstałych w Następstwie Roszczeń z Tytułu Odpowiedzialności Członków Organów Spółki Kapitałowej nr PLDRNA07626 zawarta z ACE European Group Limited sp. z o.o. Oddział w Polsce A Chubb Company, z sumą ubezpieczenia 10 000 000 zł na okres 14 marca 2017 do dnia 13 marca 2018 roku.
- Polisa Ubezpieczenia Szkód Powstałych w Następstwie Roszczeń z Tytułu Odpowiedzialności Członków Organów Spółki Kapitałowej nr PLDRNA07626118 zawarta z Chubb European Group Limited sp. z o.o. Oddział w Polsce, z sumą ubezpieczenia 10 000 000 zł na okres 14 marca 2018 roku do 13 marca 2019 roku.
- Polisa ubezpieczenia mienia od zdarzeń losowych nr 908200833849 zawarta z TUiR Warta S.A. oraz Generali TU S.A. z sumą ubezpieczenia 33 388 090,49 zł na okres od 1 lutego 2018 roku do 31 stycznia 2019 roku.
- Polisa nr 908200833853 ubezpieczenia sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk zawarta z TUiR Warta S.A. oraz Generali T.U. S.A. z łączną sumą ubezpieczenia 2 076 300,29 zł na okres ubezpieczenia od 1 lutego 2018 roku do 31 stycznia 2019 roku.
- Polisa ubezpieczenia mienia w transporcie krajowym nr 908200833856 zawarta z Generali T.U. S.A. oraz TUiR Warta S.A. na sumę ubezpieczenia na jeden środek transportu 400 000 zł na okres od 1 lutego 2018 roku do 31 stycznia 2019 roku oraz z sumą ubezpieczenia 400 000 zł na jedno i wszystkie zdarzenia.
- Polisa ubezpieczenia kosztów leczenia i następstwa nieszczęśliwych wypadków w czasie zagranicznych podróży służbowych nr 908201018119 zawarta z TUiR Warta S.A. z sumą ubezpieczenia kosztów leczenia

wynoszącą 20 000 EUR na okres od 8 stycznia 2018 roku do 7 stycznia 2019 roku. Polisą tą objęte zostały również spółki zależne ES-SYSTEM Wilkasy Sp. z o.o., ES-SYSTEM NT Sp. z o.o. oraz ES-SYSTEM Projekty Sp. z o.o.

➤ Polisa obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej podmiotów uprawnionych do prowadzenia ksiąg rachunkowych nr 1022472078 zawarta z Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń S.A. z sumą ubezpieczenia 10 000 EUR na okres od 23 sierpnia 2018 roku do dnia 22 sierpnia 2019 roku.

➤ Polisa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej podmiotów uprawnionych do prowadzenia ksiąg rachunkowych nr 1022472079 zawarta z Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń S.A. z sumą ubezpieczenia 500 000 PLN na okres od 23 sierpnia 2018 roku do dnia 22 sierpnia 2019 roku.

➤ Polisa ubezpieczeń komunikacyjnych nr FKLK33218 zawarta z Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń S.A. na okres od 24 listopada 2017 roku do 23 listopada 2018 roku. Polisą tą objęte zostały również spółki zależne ES-SYSTEM NT Sp. z o.o. oraz ES-SYSTEM Projekty Sp. z o.o.

➤ Polisa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzenia działalności lub posiadania mienia z włączeniem odpowiedzialności za wprowadzenie produktu do obrotu nr 908200833857 zawarta z Generali T.U. S.A. oraz TUiR Warta S.A. na sumę ubezpieczenia 20 000 000 zł na jeden i wszystkie wypadki na okres od 1 lutego 2018 roku do 31 stycznia 2019 roku. Polisą tą objęte zostały również spółki zależne ES-SYSTEM Wilkasy Sp. z o.o., ES-SYSTEM NT Sp. z o.o. oraz ES-SYSTEM Projekty Sp. z o.o.

➤ Polisa ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków NNW Ogólne nr 1031437999 zawarta z Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń S.A. na okres od 14 czerwca 2018 roku do 17 czerwca 2018 roku.

Wszystkie polisy zawarte na okres do stycznia 2018 roku zostały przedłużone na kolejny rok tj. do stycznia 2019 roku.

➤ Dnia 26 października 2018 r. Zarząd Emitenta otrzymał od Zamawiającego jednostronnie podpisaną umowę i zawarł ją. Przedmiotem umowy jest kompleksowa modernizacja oświetlenia na terenie zakładu NB Polska Sp. z o.o. zlokalizowanego w Namysłowie (Umowa). Wartość umowy wynosi 5,31 mln zł netto. Dnia 4 grudnia 2018 r. zostały zawarte dwie kolejne umowy na kompleksową modernizację oświetlenia na terenie dwóch zakładów NB Polska Sp. z o.o. zlokalizowanych w Gnieźnie (Umowy). Wartość zawartych Umów wynosi 5,86 mln zł netto, a łącznie wszystkich trzech zawartych z Zamawiającym umów wynosi 11,17 mln zł netto.

Modernizacja obejmuje wymianę istniejącego oświetlenia na halach przemysłowych, pomieszczeniach technicznych, pomieszczeniach socjalnych, biurach oraz oświetlenia zewnętrznego. W zakres Umów wchodzi wykonanie projektu oświetlenia dla wszystkich obiektów wraz z uzyskaniem wymaganych zgód/pozwoleń, dostawa oświetlenia i systemu do zarządzania oświetleniem, demontaż dotychczasowego oraz instalacja nowego oświetlenia dostarczonego w ramach Umów, wykonanie niezbędnych testów i pomiarów całości systemu oświetleniowego, wykonanie dokumentacji powykonawczej oraz świadczenie usług gwarancyjnych. W ramach Umów Emitent udziela gwarancji jakości i rękojmi za wady na przedmiot Umów na okres 7 lat. Realizacja przedmiotu Umów nastąpi w terminie do 31 grudnia 2019 r. Przy realizacji Umów Emitent zakłada posilkowanie się podwykonawcami co do prac elektroinstalacyjnych i projektowych.

Informacje o powiązaniach organizacyjnych lub kapitałowych Emitenta z innymi podmiotami oraz określenie jego głównych inwestycji krajowych i zagranicznych (papiery wartościowe, instrumenty finansowe, wartości niematerialne i prawne oraz nieruchomości), w tym inwestycji kapitałowych dokonanych poza jego grupą jednostek powiązanych oraz opis metod ich finansowania.

Spółka ES-SYSTEM S.A. tworzy Grupę Kapitałową ES SYSTEM, w której jest podmiotem dominującym i na dzień bilansowy w skład Grupy wchodzi:

ES-SYSTEM Wilkasy Sp. z o.o. z siedzibą w Wilkasach – Emitent posiada 100% udziałów

ES-SYSTEM NT Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie – Emitent posiada 100% udziałów

ES-SYSTEM LIGHTING UK LTD z siedzibą w Londynie – Emitent posiada 100% udziałów

ES-SYSTEM Projekty Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie – Emitent posiada 100% udziałów

Opis istotnych transakcji zawartych przez Emitenta lub jednostkę od niego zależną, z podmiotami zależnymi na innych warunkach niż rynkowe, wraz kwotami oraz informacjami określającymi charakter tych transakcji.

Pomiędzy podmiotami Grupy ES-SYSTEM w trakcie roku obrotowego nie zawierano transakcji na innych warunkach niż rynkowe.

Informacje o zaciągniętych i wypowiedzianych umowach dotyczących kredytów i pożyczek, z podaniem kwoty, rodzaju, wysokości stopy procentowej, waluty i terminu wymagalności.

Na dzień 31.12.2018 roku nie występowały zobowiązania z tytułu kredytów.

Spółka posiada umowę o współpracy z mBank S.A. nr 07/120/06/Z/PX, w ramach której posiada limit kredytowy na korzystanie z produktów banku do kwoty 6 700 000 zł, w tym na podstawie aneksu nr 19, w terminie od 4 lipca do dnia 13 grudnia 2018 r., do korzystania z kredytu w rachunku bieżącym do wysokości 3 000 000 zł. Zabezpieczenie umowy o współpracę stanowi cesja globalna należności z dnia 21 września 2006 roku do kwoty 8 000 000 zł oraz weksel własny in blanco.

Umowa o współpracy zgodnie z aneksem nr 20 z dnia 12 grudnia 2018 roku obowiązuje do dnia 13 grudnia 2019 roku, a ostateczny termin ważności gwarancji został utrzymany do dnia 6 grudnia 2022 roku.

Kredyty i pożyczki krótkoterminowe

Brak kredytów i pożyczek w 2018 roku.

Informacja o udzielonych i otrzymanych poręczeniach i gwarancjach ze szczególnym uwzględnieniem poręczeń i gwarancji udzielonych jednostkom powiązanym.

Poręczenia w formie gwarancji dla podmiotów zewnętrznych

Lp.	Wystawca gwarancji	Beneficjent	Rodzaj zobowiązania	Kwota poręczenia	Waluta	Termin ważności	Charakter powiązań
1	mBank SA O/Kraków	ASSECO Poland S.A.	Gwarancja nr 07045KMB14 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	82 500,00	PLN	01.09.2021	Brak powiązań kapitałowych
2	mBank SA O/Kraków	BUDIMEX S.A.	Gwarancja nr 07041KMB17 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	54 399,71	PLN	29.07.2022	Brak powiązań kapitałowych
3	mBank SA O/Kraków	Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrze	Gwarancja nr 07051KPB18 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	17 879,63	PLN	23.01.2023	Brak powiązań kapitałowych
4	mBank SA O/Kraków	Elektromontaż-Poznań S.A.	Gwarancja nr 07033KPB17 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	490 459,03	PLN	31.12.2019	Brak powiązań kapitałowych
5	mBank SA O/Kraków	Elektromontaż-Poznań S.A.	Gwarancja nr 07103KMB14 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	65 795,40	PLN	07.12.2019	Brak powiązań kapitałowych
6	mBank SA O/Kraków	Skanska S.A.	Gwarancja nr 07093KMB18 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	20 705,84	PLN	30.04.2023	Brak powiązań kapitałowych
7	mBank SA O/Kraków	Elektromontaż-Rzeszów S.A.	Gwarancja nr 07076KMB15 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	21 663,36	PLN	01.07.2019	Brak powiązań kapitałowych
8	mBank SA O/Kraków	Elektromontaż-Rzeszów S.A.	Gwarancja nr 07078KMB15 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	3 013,50	PLN	31.10.2019	Brak powiązań kapitałowych
9	mBank SA O/Kraków	Elektromontaż-Rzeszów S.A.	Gwarancja nr 07080KMB15 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	53 605,21	PLN	31.10.2019	Brak powiązań kapitałowych

10	mBank SA O/Kraków	ELEMONT Sp. z o.o.	Gwarancja nr 07021KPB17 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	202 850,32	PLN	31.05.2019	Brak powiązań kapitałowych
11	mBank SA O/Kraków	ELIN Sp. z o.o.	Gwarancja nr 07054KMB16 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	11 288,40	PLN	30.08.2019	Brak powiązań kapitałowych
12	mBank SA O/Kraków	ELIN Sp. z o.o.	Gwarancja nr 07103KMB18 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	100 000,00	PLN	30.03.2022	Brak powiązań kapitałowych
13	mBank SA O/Kraków	ELSTAN Sp. z o.o. Sp. komandytowa	Gwarancja nr 07052KMB16 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	34 738,89	PLN	15.03.2021	Brak powiązań kapitałowych
14	mBank SA O/Kraków	KASAMA INVESTMENTS Sp. z o.o.	Gwarancja nr 07046KMB17 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	108 778,23	PLN	30.11.2021	Brak powiązań kapitałowych
15	mBank SA O/Kraków	Kłodzko Retail Sp. Z o.o.	Gwarancja nr 07068KMB16 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	10 717,91	PLN	15.05.2021	Brak powiązań kapitałowych
16	mBank SA O/Kraków	LESZNO RETAIL Sp. z o.o.	Gwarancja nr 07040KRM16 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	29 496,06	PLN	31.08.2020	Brak powiązań kapitałowych
17	mBank SA O/Kraków	PB JAEKEL-BUD-TECH Sp. z o.o. Sp. komandytowa	Gwarancja nr 07026KMB16 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	9 702,96	PLN	15.03.2021	Brak powiązań kapitałowych
18	mBank SA O/Kraków	PKP POLSKIE LINIE KOLEJOWE S.A.	Gwarancja nr 07086KPB17 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	6 310,98	PLN	20.07.2020	Brak powiązań kapitałowych
19	mBank SA O/Kraków	PKP POLSKIE LINIE KOLEJOWE S.A.	Gwarancja nr 07111KPB16 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	7 105,76	PLN	15.05.2019	Brak powiązań kapitałowych
20	mBank SA O/Kraków	PRZEDSIĘBIORSTWO AGAT S.A.	Gwarancja nr 07015KMB16 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	11 755,59	PLN	31.12.2020	Brak powiązań kapitałowych
21	mBank SA O/Kraków	PRZEDSIĘBIORSTWO AGAT S.A.	Gwarancja nr 07093KPB16 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	12 896,69	PLN	31.12.2021	Brak powiązań kapitałowych
22	mBank SA O/Kraków	QUMAK S.A.	Gwarancja nr 07007KMB17 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	48 923,22	PLN	30.07.2019	Brak powiązań kapitałowych
23	mBank SA O/Kraków	STARBAG Sp. z o.o.	Gwarancja nr 07076KMB16 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	18 005,89	PLN	15.08.2021	Brak powiązań kapitałowych
24	mBank SA O/Kraków	STRABAG Sp. z o.o.	Gwarancja nr 07098KMB16 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	48 756,07	PLN	30.06.2019	Brak powiązań kapitałowych
25	mBank SA O/Kraków	STRABAG Sp. z o.o.	Gwarancja nr 07013KMB18 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	26 179,00	PLN	01.02.2020	Brak powiązań kapitałowych
26	mBank SA O/Kraków	STRABAG Sp. z o.o.	Gwarancja nr 07041KMB18 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	210 715,32	PLN	02.07.2022	Brak powiązań kapitałowych
27	mBank SA O/Kraków	WARBUD S.A.	Gwarancja nr 07016KRM16 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	56 750,00	PLN	31.12.2022	Brak powiązań kapitałowych
28	mBank SA O/Kraków	WARBUD S.A.	Gwarancja nr 07034KMB16 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	11 327,73	PLN	31.12.2018	Brak powiązań kapitałowych

29	mBank SA O/Kraków	WARBUD S.A.	Gwarancja nr 07044KPB18 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	169 457,55	PLN	31.03.2022	Brak powiązań kapitałowych
30	mBank SA O/Kraków	ZAKŁAD MONTAŻU APARATURY ELEKTRYCZNEJ EL- POL MAREK GRZYBOWSKI	Gwarancja nr 07125KMB16 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	42 905,90	PLN	31.10.2019	Brak powiązań kapitałowych
31	mBank SA O/Kraków	ZAMOŚĆ RETAIL Sp. z o.o.	Gwarancja nr 07059KMB16 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	36 000,00	PLN	10.01.2021	Brak powiązań kapitałowych
32	mBank SA O/Kraków	ZIAJA LTD ZAKŁAD PRODUKCJI LEKÓW Sp. z o.o.	Gwarancja nr 07048KMB15 na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji	18 989,24	PLN	15.05.2020	Brak powiązań kapitałowych
RAZEM:				2 043 673,39	PLN		

Informacje o udzielonych pożyczkach, ze szczególnym uwzględnieniem pożyczek udzielonych jednostkom powiązanym Emitenta z podaniem kwoty, rodzaju, i wysokości stopy procentowej, waluty i terminu wymagalności.

Emitent jest stroną umowy pożyczek udzielonych spółce zależnej, na mocy której spółka ES-SYSTEM Projekty Sp. z o.o. otrzymała pożyczki w kwocie 1 250 000 zł, których saldo na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi 1 083 333,36 zł.

☞ Umowa pożyczki z dnia 18 kwietnia 2018 roku, na kwotę 750 000 zł, oprocentowana według zmiennej stopy procentowej w wysokości WIBOR dla depozytów 1 miesięcznych powiększonej o 2% marży w skali roku, z terminem wymagalności 3 lat od jej otrzymania, tj. 25 kwietnia 2021 roku.

☞ Umowa pożyczki z dnia 21 grudnia 2018 roku, na kwotę 500 000 zł, oprocentowana według zmiennej stopy procentowej w wysokości WIBOR dla depozytów 2 miesięcznych powiększonej o 2% marży w skali roku, z terminem wymagalności 3 lat od jej otrzymania, tj. 21 grudnia 2021 roku.

Opis wykorzystania przez Emitenta wpływów z emisji (w przypadku emisji papierów wartościowych w okresie objętym raportem).

W okresie objętym raportem to jest w 2018 roku nie miał miejsca wpływ z emisji papierów wartościowych.

Objaśnienie różnic pomiędzy wynikami finansowymi wykazanymi w raporcie rocznym a wcześniej publikowanymi prognozami wyników na dany rok.

Grupa Kapitałowa ES-SYSTEM nie publikowała prognoz finansowych na 2018 rok.

Ocena, wraz z jej uzasadnieniem, dotycząca zarządzania zasobami finansowymi, ze szczególnym uwzględnieniem zdolności wywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań oraz określenie ewentualnych zagrożeń i działań, jakie Emitent podjął lub zamierza podjąć w celu przeciwdziałania tym zagrożeniom.

Wszystkie podstawowe wskaźniki zadłużenia i płynności wskazują na brak zagrożeń dotyczących zdolności ES-SYSTEM S.A. do generowania zysków i wywiązywania się z podjętych zobowiązań.

Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych, w tym inwestycji kapitałowych, w porównaniu do wielkości posiadanych środków, z uwzględnieniem możliwych zmian w strukturze finansowania tej działalności.

W oparciu o przedstawione w niniejszym sprawozdaniu wyniki finansowe, a więc posiadane i wypracowane środki finansowe, poziom kapitałów własnych i zdolność kredytową Spółki, w ocenie Zarządu pozwolą zrealizować wszystkie zamierzenia inwestycyjne.

Ocena czynników i nietypowych zdarzeń mających wpływ na wynik z działalności za rok obrotowy, z określeniem stopnia wpływu tych czynników lub nietypowych zdarzeń na osiągnięty wynik.

Czynniki występujące na rynku krajowym i eksportowym opisane są na str. 9-13.

Zmiany w podstawowych zasadach zarządzania przedsiębiorstwem Emitenta i jego grupą kapitałową.

2018 rok nie przyniósł znaczących zmian w zarządzaniu przedsiębiorstwem Emitenta i jego Grupy Kapitałowej.

Wszelkie umowy zawarte między Emitentem a osobami zarządzającymi, przewidujące rekompensatę w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia Emitenta przez przejęcie.

W 2018 roku nie zawarto umów tego rodzaju.

Wartość wynagrodzeń, nagród lub korzyści, w tym wynikających z programów motywacyjnych lub premiiowych opartych na kapitale Emitenta, w szczególności opartych na obligacjach z prawem pierwszeństwa, zamiennych, warrantach subskrypcyjnych, w pieniądzu, naturze lub jakiegokolwiek innej formie, wypłaconych, należnych lub potencjalnie należnych, odrębnie dla każdej z osób zarządzających, nadzorujących albo członków organów administrujących Emitenta w przedsiębiorstwie Emitenta, bez względu na to, czy odpowiednio były one zaliczane w koszty, czy wynikały z podziału zysku, a w przypadku gdy emitentem jest jednostka dominująca, znaczący inwestor, wspólnik jednostki współzależnej lub odpowiednio jednostka będąca stroną wspólnego ustalenia umownego w rozumieniu obowiązujących emitenta przepisów o rachunkowości – oddzielnie informacje o wartości wynagrodzeń i nagród otrzymanych z tytułu pełnienia funkcji we władzach jednostek podporządkowanych; jeżeli odpowiednie informacje zostały przedstawione w sprawozdaniu finansowym – obowiązek uznaje się za spełniony poprzez wskazanie miejsca ich zamieszczenia w sprawozdaniu finansowym.

Szczegółowe dane zawarte są w oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego w roku 2018, w punkcie Polityka Wynagrodzeń w ES-SYSTEM S.A. na stronie 14.

Informacje o wszelkich zobowiązaniach wynikających z emerytur i świadczeń o podobnym charakterze dla byłych osób zarządzających, nadzorujących albo byłych członków organów administrujących oraz o zobowiązaniach zaciągniętych w związku z tymi emeryturami, ze wskazaniem kwoty ogółem dla każdej kategorii organu.

Brak tego typu zobowiązań.

Określenie łącznej liczby i wartości nominalnej wszystkich akcji (udziałów) Emitenta oraz akcji i udziałów w jednostkach powiązanych Emitenta, będących w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących (dla każdej osoby oddzielnie).

Zestawienie stanu posiadania akcji przez osoby zarządzające i nadzorujące

Osoba	Funkcja w dniu 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Wartość nominalna udziałów
Bożena Ciupińska – pośrednio poprzez Augusta Investment Sp. z o.o.	Przewodnicząca Rady Nadzorczej	12 625 355	4 166 367,15
Bogusław Pilszczek – pośrednio poprzez Bowen Investments S.a.r.l.	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	8 587 265	2 833 797,45
Jacek Wysocki – pośrednio poprzez Wysocki Sp. jawna.	Członek Rady Nadzorczej	4 966 902	1 639 077,66
Rafał Gawrylak	Prezes Zarządu	1 000	330,00

Informacja o podmiotach powiązanych zawarta w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zgodnie z MSSF 24, nad którymi Emitent nie sprawuje kontroli, tj. Bowen Investments S.a.r.l. (B. Pilszczek 100% udziałów), Augusta Investment Sp. z o.o. (B. Ciupińska 100% udziałów minus 1 udział), Wysocki spółka jawna (J. Wysocki – jeden z czworga wspólników wraz z członkami rodziny), ES-SYSTEM RE Sp. z o.o. (B. Ciupińska 50% udziałów).

Informacje o znanych Emitentowi umowach (w tym również zawartych po dniu bilansowym), w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy i obligatariuszy.

Na dzień bilansowy ani na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania nie są znane Emitentowi tego typu umowy.

Wskazanie posiadaczy wszelkich papierów wartościowych, które dają specjalne uprawnienia kontrolne w stosunku do Emitenta, wraz z opisem tych uprawnień.

Nie dotyczy.

Informacje o systemie kontroli programów akcji pracowniczych.

W 2018 roku nie było programu akcji pracowniczych.

Data zawarcia przez Emitenta umowy, z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych, o dokonanie badania lub przeglądu sprawozdania finansowego lub skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz okresie, na jaki została zawarta ta umowa.

18 lipca 2017 roku została zawarta z Kancelarią Porad Finansowo-Księgowych dr Piotr Rojek Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością umowa o dokonanie przeglądu skonsolidowanego półrocznego na dzień 30 czerwca 2017 roku oraz na dzień 30 czerwca 2018 roku z terminem wykonania umów odpowiednio do dnia 22 sierpnia 2017 roku i 21 sierpnia 2018 roku.

25 lipca 2017 roku została zawarta z Kancelarią Porad Finansowo-Księgowych dr Piotr Rojek Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością umowa o badanie skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej ES-SYSTEM na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku, z terminem wykonania umów odpowiednio do dnia 15 marca 2018 roku i 15 marca 2019 roku.

18 lipca 2017 roku została zawarta z Kancelarią Porad Finansowo-Księgowych dr Piotr Rojek Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością umowa o dokonanie przeglądu jednostkowych sprawozdań półrocznych

na dzień 30 czerwca 2017 roku oraz na dzień 30 czerwca 2018 roku z terminem wykonania umów odpowiednio do dnia 22 sierpnia 2017 roku i 21 sierpnia 2018 roku.

25 lipca 2017 roku została zawarta z Kancelarią Porad Finansowo-Księgowych dr Piotr Rojek Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością umowa o badanie jednostkowych sprawozdań finansowych ES-SYSTEM S.A. na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku, z terminem wykonania umów odpowiednio do dnia 28 lutego 2018 roku i 28 lutego 2019 roku.

Wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wypłaconym lub należnym za rok obrotowy, odrębnie za: badanie rocznego sprawozdania finansowego, inne usługi poświadczające, w tym przegląd sprawozdania finansowego, usługi doradztwa podatkowego, pozostałe usługi. (Informacje należy podać także dla poprzedniego roku obrotowego⁷).

Łączne wynagrodzenie wynikające z w/w umów wynosi 50 000 zł netto i w całości dotyczy badania sprawozdań finansowych za 2018 rok. Łączne wynagrodzenie za dokonanie badania sprawozdań finansowych za 2017 rok wyniosło 50 000 zł netto.

Pozostałe, łączne wysokości wynagrodzenia, wynikającego z umowy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych lub skonsolidowanych sprawozdań finansowych, należnego lub wypłaconego z innych tytułów niż określone w punkcie powyżej, dotyczącego danego roku obrotowego.

Brak tego typu wynagrodzenia.

5. Znaczące zdarzenia po dniu bilansowym

Po dacie bilansu nie wystąpiły istotne zdarzenia mające wpływ na sytuację finansową i majątkową Spółki.

⁷ Obowiązek uznaje się za spełniony po przez wskazanie miejsca zamieszczenia informacji w sprawozdaniu finansowym.

6. Oświadczenie Zarządu

Prawidłowość ewidencji

Zarząd ES-SYSTEM S.A. oświadcza, że według jego najlepszej wiedzy roczne sprawozdanie finansowe oraz dane porównywalne zostały sporządzone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości i odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację finansową i majątkową Spółki.

ES-SYSTEM oraz jej wynik finansowy oraz że sprawozdanie z działalności spółki ES-SYSTEM S.A. w 2018 roku zawiera prawdziwy obraz rozwoju, osiągnięć oraz sytuacji spółki ES-SYSTEM S.A. w tym opis podstawowych zagrożeń i ryzyka.

7. Oświadczenie o stosowaniu ładu korporacyjnego oraz polityce różnorodności

Oświadczenie wraz z opisami polityki różnorodności, wynagrodzeń oraz sponsoringu zawarte są w załączniku nr 3, który stanowi integralną część sprawozdania Zarządu.

Podpisy Członków Zarządu

Podpisy osób reprezentujących Spółkę

Rafał Gawrylak - Prezes Zarządu

Waldemar Pilch - Wiceprezes Zarządu